

Ügyszám: NAIH-10-24/2013/H.
Ügyintéző:

Tárgy: személyes adatok kezelése az
az 1. sz. Kft. és a 2. sz. Kft.
tevékenysége során

HATÁROZAT

Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 61. § (1) bekezdés b), c) és f) pontja alapján

a ..... Kft-t (a továbbiakban: 1.számú Kft.) (székhely: .....)

**600.000 Ft, azaz hatszázezer forint
adatvédelmi bírság**

és a ..... Kft.-t (a továbbiakban: 2. számú Kft.) (székhely: .....)

**200.000 Ft, azaz kettőszázezer forint
adatvédelmi bírság**

megfizetésére kötelezem az általa végzett jogellenes adatkezelés miatt.

Egyidejűleg a két cég **jogellenes adatkezelését megtiltom**, a cégeket **felszólítom arra, hogy ennek az alábbi módon tegyenek eleget:**

1. a www.wangaru.hu weboldalon közzétett Általános Szerződési Feltételekben (a továbbiakban: ÁSZF) elhelyezett adatkezelési tájékoztatót az Infotv. rendelkezései szerint alakítsák át úgy, hogy azok megfelelő tájékoztatást nyújtsanak a regisztrálni szándékozók számára;
2. a már regisztrált felhasználókat tájékoztassák a megváltozott ÁSZF-ről, és ennek ismeretében kérjék a regisztrációjuk megerősítését;
3. a meg nem erősített regisztrációk esetében gondoskodjanak az érintett felhasználók adatainak törléséről;
4. a konkrét adatátadások, adattovábbítások előtt külön-külön szerezzék be a regisztráltak hozzájárulását azokban az esetekben, amelyekre a regisztrációs hozzájárulás nem terjed ki.

A 1. számú Kft. és a 2. számú Kft. a határozat végrehajtásáról annak kézhezvételétől számított 30 napon belül értesítse a Hatóságot.

A bíróságot e határozat jogerőre emelkedését követő **15 napon** belül a **Hatóság központosított bevételek beszédési célelszámolási forintszámlája (10032000-00319425-30006009)** javára kell befizetni. Az összeg átutalásakor kérem, hivatkozzanak a NAIH-10/2013. BÍRS. számra.

Ha a cégek a bíróságfizetési kötelezettségüknek határidőben nem tesznek eleget, késedelmi pótlékot kötelesek fizetni. A késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. A bíróság és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a Hatóság elrendeli a határozat végrehajtását, a bíróság és a késedelmi pótlék adók módjára történő behajtását.

A hatósági eljárás kapcsán eljárási költség nem merült fel, ezért annak megállapításáról és viseléséről nem rendelkezem.

E döntés ellen közigazgatási úton jogorvoslatnak helye nincs, de a közléstől számított 30 napon belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz címzett, azonban a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz benyújtandó keresettel lehet kérni annak bírósági felülvizsgálatát. A tárgyalás tartása iránti kérelmet a keresetben jelezni kell. A teljes személyes illetékmentességben nem részesülők számára a bírósági felülvizsgálati eljárás illetéke 30 000 Ft, a per tárgyi illetékfeljegyzési jogos.

INDOKOLÁS

I. Előzmények

A Hatóság bejelentés alapján a NAIH-4975/2012/V. ügyiratszámú ügyben vizsgálati eljárás során megvizsgálta a ..... Kft. telefonos közvélemény-kutatási tevékenységét. A vizsgálati eljárás során megállapításra került, hogy a ..... Kft. az 1. számú Kft-től vásárolt mobiltelefonszámokkal ellátott adatbázis segítségével bonyolított le közvélemény-kutatást. A vizsgált ügyben a Hatóság által bekért Megrendelő/Visszaigazolás azt tanúsítja, hogy a megkötött általános adatkezelési szerződés alapján a .....Kft-nek, mint önálló adatkezelőnek történt 2012. július 5-én az adattovábbítás. A ..... Kft. által megküldött adatmegsemmisítési jegyzőkönyv szerint 2012 augusztusában is történtek részükre adattovábbítások. Az 1. számú Kft. a megrendelő visszaigazolásán a cégneve helyett a ..... márkanévet tüntette fel.

A .....márkanév 10 éve van a direkt marketing piacon. A direktmarketing valamely reklámeszköz felhasználásával a megcélzott személyekkel történő közvetlen (direkt) kapcsolatfelvételre és (marketing) kommunikációra törekszik. Hazánkban alapvetően opt-in hozzájárulást szükséges a hirdetőnek beszereznie ahhoz, hogy direkt reklámüzenetet küldhessen. Opt-in hozzájárulás az érintett akaratának előzetes, egyértelmű és kifejezett kinyilvánítása arra vonatkozóan, hogy az adott reklámozótól vagy a tájékoztatásban megjelölt egyéb harmadik személytől a jövőben címzett reklámüzenetet kíván fogadni. A mobilmarketing a marketing egy speciális ága: adatbázis alapon működő, a mobil eszközt és mobil hálózatot igénybe vevő olyan reklámozási gyakorlat, mely interaktív módon, személyre szabottan teremt közvetlen kapcsolatot az ügyfél és a hirdető között.

A vizsgált adatbázis (direkt) marketing tevékenységet fémjelező ..... márkanév két önálló, a cégnyilvántartásba bejegyzett gazdasági társaságot takar. A két cég szorosan együttműködik, tevékenységük összekapcsolódik, az ügyvezető személye azonos.

A regisztrációval megszerzett adatokat a 2. számú Kft., illetve az 1. számú Kft. adatbázis-marketingre használja fel. A www.....hu oldalt a weboldalakon szereplő információk szerint a 2. számú Kft. üzemelteti. Ezen az oldalon lehetőség van regisztrálásra, amelynek kapcsán pontgyűjtés is történik.

II. Az eljárás menete

1. A vizsgálati eljárás megállapításaira tekintettel, az Infotv. 60. § (1) bekezdése alapján a személyes adatok védelméhez való jog érvényesülése érdekében a Hatóság NAIH-10/2013/H. számon adatvédelmi hatósági eljárást indított. A Hatóság az adatvédelmi hatósági eljárásban megvizsgálta a 2. számú Kft. és az 1. számú Kft. által üzemeltetett/működtetett www.....hu weboldal regisztrációját, adatvédelmi tájékoztatását és a 2012. év januárjától az eljárás befejezéséig terjedő időszakban folytatott általános adatkezelési gyakorlatát. Az eljárás megindításáról a Hatóság NAIH-10-3/2013/H. ügyiratszámú levelében az 1. számú Kft-t és a NAIH-10-4/2013/H. ügyiratszámú levelében a 2. számú Kft.-t is értesítette, egyidejűleg a tényállás tisztázása érdekében végzésben felhívta a cégeket arra, hogy adjanak választ az adatkezelési tevékenységüket érintő kérdésekre és küldjék meg a válaszaikat alátámasztó iratokat.

2. Az 1. számú Kft. a Hatóság a felhívására a 2013. február 8-án kelt levelében válaszolt. Leveléhez mellékelte a 2012. évi adatszolgáltatási nyilvántartásának másolatát és közölte, hogy véleménye szerint a weboldaluk megfelelő tájékoztatást nyújt a regisztrálóknak. Szerződéses partnerei részére csak a telemarketinges kampányok során történik adattovábbítás, akkor is csak a call center részére, hogy a telefonhívásokat el tudják végezni.

Telemarketinges kampányoknál a telefonszám, név, irányítószám, születési dátum kerül átadásra egyszeri felhasználás/kapcsolatteremtés céljából. Adatbázis-építést eddig csak az ..... Zrt. részére végeztek. A 2. számú Kft. az 1. számú Kft. számára adatfeldolgozó tevékenységet végez, ami a www.....hu weboldal üzemeltetéséből, időszakos fejlesztéséből és a felhasználói adatok tárolásából, rendszerezéséből áll. Ezen kívül listaközvetítői szerződés is van a két cég között. Az 1. számú Kft. a ..... nevet márkanévként használja, arra való tekintettel, hogy az adatokat a www.....hu oldalon gyűjti.

A 2012. 02. 01-jén kötött listaközvetítői szerződés másolat „2. A JELEN SZERZŐDÉS CÉLJAI” pontjában foglaltak szerint a szerződés arra irányul, hogy a 2. számú Kft-hez beérkező megrendelői ajánlatok teljesítésében az 1. számú Kft. ellenszolgáltatás fejében alvállalkozóként működjön közre. A szerződés keretében az 1. számú Kft. oly módon biztosít a marketing listáihoz hozzáférést a 2. számú Kft. megrendelői számára, hogy az 1. számú Kft. a szerződésben meghatározott keretek között alvállalkozóként közreműködik a 2. számú Kft. és a Megrendelő között létrejött – akció, reklámkampány, promóció lebonyolítására irányuló – szerződés teljesítésében.

A becsatolt 2012. évi adattovábbítási nyilvántartás másolata szerint az 1. számú Kft. 2012.03.29. és 2012.12.15. között kilenc különböző cégnek (.....Kft.;.....Kft.;.....Zrt.; .....Kft.;.....Zrt.;.....Kft.;.....Kft.; .....Kft.;.....Zrt.) egyszeri, illetve többszöri alkalommal teljesített adattovábbítást. A továbbított adatok legmagasabb darabszáma 87 993 volt. A nyilvántartás szerint kétszeri alkalommal adattovábbításban részesült a 2. számú Kft. is, az adatok darabszáma 70 000 és 87 993 volt. Az 1. számú Kft. a levelében az adattovábbítások a célját a 2. számú Kft. kivételével adatfeldolgozóként jelölte meg. Az ÁSZF-ben felsorolt adatátadásban részesíthető cégek között csak kettő szerepel az adattovábbításban részesült kilenc cég közül. A

vizsgálati eljárás során a ..... Kft. által jelzett adattovábbítások a nyilvántartásban is szerepelnek, azonban más időpontokkal.

A Hatóság a NAIH-10-9/2013/H. ügyszámú végzésében felhívta az 1. számú Kft-t, adjon magyarázatot a levelében és a weboldalon elérhető ÁSZF-ben foglaltak közötti, az adatkezelő személyét érintő ellentmondásokra. Közzölje, hogy a kérdőívben szereplő válaszadatok pontosan mely esetben kerülnek átadásra a weboldalon elérhető ÁSZF „VI. Adatkezelési tájékoztató” pontjában felsorolt cégeknek. Nyilatkozzon arról, hogy a 2. számú Kft. mellett még mely cégekkel van adatfeldolgozói megbízási szerződése és küldje meg a szerződések másolatát.

Az adatkezelések pontosabb megítélhetősége érdekében a Hatóság az 1.számú Kft-t felhívta arra is, hogy küldje meg: a 2. számú Kft-vel fennálló listaközvetítői szerződése 1. számú mellékletének másolatát, a 2. számú Kft-vel fennálló adatfeldolgozói megbízási szerződése másolatát, továbbá a 2012-es Adattovábbítási nyilvántartásában felsorolt adatátadások közül a Hatóság által véletlenszerűen kiválasztottakra vonatkozó szerződések másolatát.

Az 1. számú Kft. a válaszleveléhez csatolta a kért szerződésmásolatokat, köztük a 2011. június 1-jén a 2. számú Kft-vel kötött adatfeldolgozói szerződésének másolatát is. (A szerződés időtartama „A szerződés automatikusan, minden további intézkedés nélkül megszűnik a Vállalkozási Szerződés megszűnésével.” szövegrész alapján egyértelműen nem állapítható meg.) A cég közölte továbbá, hogy a 2. számú Kft. adatfeldolgozóként az adatokat bizalmasan kezeli, a regisztrációs kérdőívben szereplő adatok csak az ..... Zrt., valamint a .....Kft. részére kerültek átadásra. (A Hatóságnak a 2012. február 8-án kelt levéllel megküldött 2012. évi adattovábbítási nyilvántartás másolatban az adattovábbításban részesült cégek között a .....Zrt. szerepel, ...Zrt. nem szerepel.)

A megküldött szerződésmásolat közül:

- a) 4 db adatfeldolgozói blankettaszerződés az átadott adatoknak telemarketing tevékenység során történő felhasználását biztosítja az 1. számú Kft. marketing kampányaihoz. A szerződések megkötésére mind a négy adatfeldolgozóval (.....Kft., ...Kft., ... Zrt., ... Kft.) 2012. január 3-án került sor,
- b) a 2012. július 30-án határozatlan időre kötött megbízási és adatfeldolgozói szerződés közvetlen üzletszerzési – biztosítási szerződés értékesítése – céljából történő felhasználását, kezelését biztosítja az 1. számú Kft. szerződéses partnere (az ..... Kft.) részére. A szerződés tartalma szerint, a szerződéses partner az általa meghatározott kritériumok szerint leválogatott címzetti kört a megbízásából eljáró (.....Zrt.) call center útján egyszeri alkalommal telefonon megkeresi. A leiratkozók listáját a call center a megbízójának adja át, aki azt az 1. számú Kft-nek továbbítja. A szerződés szerint a call center az 1. számú Kft-vel adatfeldolgozói, az .....Kft-vel megbízotti jogviszonyban áll, és az adatfeldolgozói tevékenységét megbízó utasításai szerint végzi,
- c) a 2008. szeptember 2-án határozatlan időre kötött megbízási és adatfeldolgozói szerződés az átadott adatoknak közvetlen üzletszerzési és piackutatási célú felhasználását, kezelését biztosítja az 1. számú Kft. szerződéses partnere (..... Kft.) részére úgy, hogy a szerződéses partner az általa meghatározott kritériumok szerint leválogatott címzetti kört egyszeri alkalommal telefonon megkeresi. A megkeresés során az adatalanyoktól kapott hozzájárulás alapján a szerződéses partner az érintettek személyes adatait kampánya során tovább kezelheti, a leiratkozók listáját az 1. számú Kft-nek továbbítja,

d) a 2012. március 6-án fél éves határozott időtartamra kötött vállalozási szerződésben marketing célú adatbázis építését vállalta az 1. számú Kft. szerződéses partnere (.....) részére.

3. A 2. számú Kft. a Hatóság a felhívására a 2013. február 11-én kelt levelében válaszolt, melyhez mellékelte a 2012. évi adattovábbítási nyilvántartásának másolatát. A nyilvántartásban 2012. negyedik negyedévében két, a .....Kft. részére teljesített (70000 és 87993 darabszámú) adattovábbítás szerepel.

A levélben a 2. számú Kft. közölte továbbá azt is, hogy az adattovábbítások célja telemarketing kampányok call center által történt lebonyolítása volt. A cégük adatfeldolgozó tevékenységéről, a két cég közötti listaközvetítói szerződésről és a weboldalon regisztrálók tájékoztatásáról az 1. számú Kft.-vel egybehangzóan nyilatkozott.

A Hatóság felhívására válaszolva a 2. számú Kft. a www.....hu weboldallal összefüggő tevékenységéről a 2013.március 13-án kelt levelében is az 1. számú Kft.-vel egybehangzóan nyilatkozott.

4. A vizsgált cégek válaszleveleinek kézhezvételét követően a Hatóság az adatkezelés helyszínén a két cég adatkezelési gyakorlatának megismerése érdekében 2013. április 19-én helyszíni ellenőrzést tartott.

A helyszíni ellenőrzés során a cégek ügyvezetője úgy nyilatkozott, hogy az 1. számú Kft. 2001-ben alakult, azóta regisztrálnak az ügyfelek, ami ma kb. 240000 regisztrált ügyfelet jelent. Véleményük szerint megfelelő az ügyfeleknek nyújtott tájékoztatásuk, mivel a regisztrálás során tájékoztatást adnak arról, hogy a közölt adataikat más szerződéses partnereiknek is továbbítják marketing célú felhasználásra. A cég fő profilja az adatbázis-marketing, emellett végeznek még listaközvetítési tevékenységet is.

Az adatbázis-marketing szerződéseket az 1. számú Kft. köti, a listaközvetítói szerződéseket a 2. számú Kft. köti a szerződéses partnerekkel, mindkét cég érdemi adatkezelési döntéseket hoz.

Véleményük szerint tevékenységüket a hazai és külföldi direkt marketing gyakorlattal összhangban végzik.

Az adatbázis-marketing során az 1. számú Kft. közvetíti mások ajánlatát, ennek során sms-t vagy e-mailt küld a regisztráltaknak. A telemarketing során a szerződéses partnerük által működtetett call center különböző bankok, biztosítók termékét, biztosítását reklámozza. Azaz az 1. számú Kft. nevében telefonáló szerződéses partnerük közvetíti a saját vagy mások ajánlatát a .....adatbázisból kapott listán szereplő ügyfeleknek.

Az ellenőrzés során az is elhangzott, hogy a személyes adatok törlését a regisztrált kérésére az 1. számú Kft. utasításának megfelelően a 2. számú Kft. hajtja végre. A regisztráltak a call centerből történt hívások alkalmával is kérhetik az adataik törlését. Ebben az esetben a call center, azaz a szerződéses partner veszi fel a ..... és a ..... adatbázisból készült átadott listán szereplő polgárok törlési kérelmét, majd továbbítja azok listáját az 1. számú Kft.-nek.

A 2. számú Kft. által üzemeltett ..... weblapon regisztráltaknak hírlevél küldés történt, ehhez más weblap adatai nem kerültek felhasználásra. 2012. év végén a .....weboldal megszűnt üzleti megfontolás alapján.

Az ellenőrzés során a cégek ügyvezetője átadta az 1. számú Kft. 2013. évi adattovábbítási nyilvántartásának másolatát, melyben hat adattovábbítás szerepel négy különböző cégnek (..... Kft., ... Kft., ... Kft., ...Zrt.).

Ebből egy adattovábbításra a 2012. év első és egy adattovábbításra a 2012. év negyedik negyedévében került sor. Az ÁSZF-ben felsorolt adatátadásban részesíthető cégek között csak egy szerepel az adatátadásban részesült négy cég közül. A 2. számú Kft. 2013. évben nem kötött még új listaközvetítői szerződést. Átadásra került továbbá az adatfeldolgozási tevékenységet végző call centerek által használt, a telemarketing listák forrására vonatkozó tájékoztatás szövege is.

Az ügyvezető nyilatkozata szerint a call centerek által kezdeményezett hívások során az adatfeldolgozók minden esetben tájékoztatják új ügyfeleiket adataik forrásáról. Az átadott nyomtatvány szerint a call centerek munkatársai által felolvasott szöveg a következő tájékoztatást tartalmazza az érintetteknek: *„Az Ön adatai a .....hu-tól származnak. Adatainak kezeléséhez a .....hu oldalra történt regisztráció során járult hozzá. Az adatkezelés megszüntetését bármikor kérheti telefonon a 06 1 266-9922-es számon vagy a www.....hu oldalon. A ..... adatvédelmi azonosítója: ...-....”*

A Hatóság megállapította, hogy az adatvédelmi nyilvántartásba az 1. számú Kft. a ..... adatbázissal összefüggő adatkezelési tevékenységét jelentette be 2011. március 2-án. A bejelentés szerint az adatkezelő 2011. március 3. óta folyamatosan, havonta egyszer a regisztrált felhasználókról adattovábbítást végez a ..... Kft.-nek. A 2. számú Kft. 2011. március 29-én az internetes pontgyűjtő rendszer és web shoppal összefüggő adatkezelési tevékenységét jelentette be.

A postai úton megküldött jegyzőkönyvben foglaltakra 2013. május 2-án kelt levelekben a két cég külön-külön egybehangzóan úgy nyilatkozott, hogy az ÁSZF-ben megfelelő tájékoztatást kapnak a regisztráltak arról, hogy az adataik milyen módon kerülhetnek felhasználásra. Az ÁSZF-ben nevesítve felsorolt cégek nem adatfeldolgozóként szerepelnek.

E cégek közül egy cégnek *„kerülnek átadásra adatok, amikor a saját céljaikra használják fel az adatokat, ahogy ez az ÁSZF-ben külön jelezve is van”*. Telemarketing kampányok során nem a hirdető, hanem egy külön call center kapja meg az adatokat és végzi a telefonhívásokat. A call center és a két cég között mindig adatfeldolgozói szerződés jön létre, a hirdetőhöz csak az adatfeldolgozás után kerülnek át az adatok a megkeresett adatalanyok hozzájárulása alapján.

Mindkét cég közölte azt is, hogy az adatvédelmi hatósági nyilvántartásba a 2. számú Kft. www.....hu weboldallal összefüggő adatkezelési tevékenységét bejelentették.

Tekintettel arra, hogy az eljárás az ügy összetettsége és az eljárás során beérkezett iratanyagok, nyilatkozatok értékelése miatt a rendes ügyintézési határidőn belül nem bizonyult befejezhetőnek, ezért a Hatóság a NAIH-10-22/2013/H ügyiratszámú és a NAIH-10-23/2013/H ügyiratszámú végzésben az ügyintézési határidőt 30 nappal meghosszabbította.

A Hatóság az - általa vezetett - adatvédelmi hatósági nyilvántartásban végzett ellenőrzése során megállapította, hogy a 2. számú Kft adatkezelési tevékenységére vonatkozó bejelentés ezen döntés meghozataláig nem érkezett meg a Hatósághoz.

III. Az ügyre vonatkozó jogszabályi előírások

Az Infotv. 3. § 2. pontja szerint: „személyes adat: az érintettel kapcsolatba hozható adat – különösen az érintett neve, azonosító jele, valamint egy vagy több fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző ismeret –, valamint az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés”,

Az Infotv. 3. § 9. pontja kimondja, hogy „adatkezelő: az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely önállóan vagy másokkal együtt az adatok kezelésének célját meghatározza, az adatkezelésre (beleértve a felhasznált eszközt) vonatkozó döntéseket meghozza és végrehajtja, vagy az általa megbízott adatfeldolgozóval végrehajtatja”.

Az Infotv. 3. § 10. pontja kimondja, hogy „adatkezelés: az alkalmazott eljárástól függetlenül az adatokon végzett bármely művelet vagy a műveletek összessége, így különösen gyűjtése, felvétele, rögzítése, rendszerezése, tárolása, megváltoztatása, felhasználása, lekérdezése, továbbítása, nyilvánosságra hozatala, összehangolása vagy összekapcsolása, zárolása, törlése és megsemmisítése, valamint az adatok további felhasználásának megakadályozása, fénykép-, hang- vagy képfelvétel készítése, valamint a személy azonosítására alkalmas fizikai jellemzők (pl. ujj- vagy tenyérnyomat, DNS-minta, íriszkép) rögzítése”.

Az Infotv. 3. § 11. pontja értelmében „adattovábbítás: az adat meghatározott harmadik személy számára történő hozzáférhetővé tétele”.

Az Infotv. 3. § 17. és 18. pontja a következőképpen rendelkezik, „17.adatfeldolgozás: az adatkezelési műveletekhez kapcsolódó technikai feladatok elvégzése, függetlenül a műveletek végrehajtásához alkalmazott módszertől és eszköztől, valamint az alkalmazás helyétől, feltéve hogy a technikai feladatot az adatokon végzik; 18. adatfeldolgozó: az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely az adatkezelővel kötött szerződése alapján - beleértve a jogszabály rendelkezése alapján történő szerződéskötést is - adatok feldolgozását végzi”.

Az Infotv. 3. § 22. pontja szerint „harmadik személy: olyan természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely nem azonos az érintettel, az adatkezelővel vagy az adatfeldolgozóval”.

Az Infotv. 4. § (1)-(2) bekezdése és az 5. § (1) bekezdése szerint: „4. § (1) Személyes adat kizárólag meghatározott célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében kezelhető. Az adatkezelésnek minden szakaszában meg kell felelnie az adatkezelés céljának, az adatok felvételének és kezelésének tisztességesnek és törvényesnek kell lennie.

(2) Csak olyan személyes adat kezelhető, amely az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen, a cél elérésére alkalmas. A személyes adat csak a cél megvalósulásához szükséges mértékben és ideig kezelhető. [...]

5. § (1) Személyes adat akkor kezelhető, ha

- a) ahhoz az érintett hozzájárul, vagy
- b) azt törvény vagy - törvény felhatalmazása alapján, az abban meghatározott körben - helyi önkormányzat rendelete közérdeken alapuló célból elrendeli (a továbbiakban: kötelező adatkezelés).”

Az Infotv. 10. §-ában foglaltak szerint:

- „10. § (1) Az adatfeldolgozónak a személyes adatok feldolgozásával kapcsolatos jogait és kötelezettségeit e törvény, valamint az adatkezelésre vonatkozó külön törvények keretei között az adatkezelő határozza meg. Az általa adott utasítások jogszerűségéért az adatkezelő felel.
- (2) Az adatfeldolgozó tevékenységének ellátása során más adatfeldolgozót nem vehet igénybe.
- (3) Az adatfeldolgozó az adatkezelést érintő érdemi döntést nem hozhat, a tudomására jutott személyes adatokat kizárólag az adatkezelő rendelkezései szerint dolgozhatja fel, saját céljára adatfeldolgozást nem végezhet, továbbá a személyes adatokat az adatkezelő rendelkezései szerint köteles tárolni és őrizni.
- (4) Az adatfeldolgozási megbízási szerződést írásba kell foglalni. A feldolgozással nem bízható meg olyan szervezet, amely a feldolgozandó személyes adatokat felhasználó üzleti tevékenységben érdekelt”.

Az Infotv. 20. § (1)-(2) bekezdései szerint:

- „(1) Az érintettel az adatkezelés megkezdése előtt közölni kell, hogy az adatkezelés hozzájáruláson alapul vagy kötelező.
- (2) Az érintettet az adatkezelés megkezdése előtt egyértelműen és részletesen tájékoztatni kell az adatai kezelésével kapcsolatos minden tényről, különösen az adatkezelés céljáról és jogalapjáról, az adatkezelésre és az adatfeldolgozásra jogosult személyéről, az adatkezelés időtartamáról, arról, ha az érintett személyes adatait az adatkezelő a 6. § (5) bekezdése alapján kezeli, illetve arról, hogy kik ismerhetik meg az adatokat. A tájékoztatásnak ki kell terjednie az érintett adatkezeléssel kapcsolatos jogaira és jogorvoslati lehetőségeire is.”

Az Infotv. 65. § (1) bekezdése értelmében „az adatkezelő személyes adatokra vonatkozó adatkezeléseiről, az érintettek tájékozódásának elősegítése érdekében a Hatóság hatósági nyilvántartást (a továbbiakban: adatvédelmi nyilvántartás) vezet, ...”.

A fenti jogszabály 66. § (1) bekezdése alapján „a személyes adatok kezelésének nyilvántartásba vételét az adatkezelő - a kötelező adatkezelés kivételével az adatkezelés megkezdése előtt - kérelmezi a Hatóságnál.” A hivatkozott jogszabályhely (4) bekezdése szerint pedig „a nyilvántartásba vétel iránti kérelemnek tartalmaznia kell a 65. § (1). Illetve (2) bekezdése szerinti adatokat”.

Az Infotv. 68. § (7) bekezdése szerint „a 65. § (1) bekezdés b)-j) pontja szerinti adatok megváltozása esetén az adatkezelő a változás bekövetkezésétől számított nyolc napon belül változásbejegyzési kérelmet nyújt be a Hatóságnak. A változásbejegyzési eljárásra az (1), (3) és (5) bekezdésben foglalt szabályokat megfelelően alkalmazni kell, azzal, hogy a kérelemnek csak a megváltozott adatokat kell tartalmaznia”.

A gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló 2008. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Grt.) 6. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „ha külön törvény eltérően nem rendelkezik, reklám természetes személynek, mint reklám címzettjének közvetlen megkeresése módszerével (a továbbiakban: közvetlen üzletszerzés), így különösen elektronikus levelezés vagy azzal egyenértékű más egyéni kommunikációs eszköz útján – a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel – kizárólag akkor közölhető, ha ahhoz a reklám címzettje előzetesen egyértelműen és kifejezetten hozzájárult.”

A Grt. 6. § (2) bekezdése kimondja, hogy „hozzájáruló nyilatkozat bármely olyan módon tehető, amely tartalmazza a nyilatkozó nevét, illetve – amennyiben a reklám, amelyre a hozzájárulás vonatkozik, csak meghatározott életkorú személyek számára közölhető – születési helyét és idejét, továbbá azoknak a személyes adatoknak a körét, amelyek kezeléséhez a nyilatkozó hozzájárul, valamint a hozzájárulás önkéntes és a megfelelő tájékoztatás birtokában történő kifejezését.”

A Grt. 6. § (7) bekezdése szerint „az (1), illetve a (4) bekezdésben meghatározott módon közölt reklámhoz kapcsolódóan egyértelműen és szembeűnően tájékoztatni kell a címzettet arról a címről és egyéb elérhetőségről, ahol az ilyen reklámok részére történő közléséhez való hozzájáruló nyilatkozatának visszavonása, illetve a reklám küldésének megtiltása iránti igényét bejelentheti...”.

Az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló 2001. évi CVIII. törvény (a továbbiakban: Ekertv.) 1. § (3) bekezdése alapján „e törvény hatálya nem terjed ki a bírósági, illetőleg egyéb hatósági eljárásban nyújtott és felhasznált információs társadalommal összefüggő szolgáltatásra és nem érinti a személyes adatok védelmére vonatkozó jogszabályok alkalmazását”.

Ekertv. 2. §-a értelmében: „e törvény alkalmazásában:

(...)

k) Szolgáltató: az információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújtó természetes, illetve jogi személy vagy jogi személyiség nélküli szervezet;

l) Közvetítő szolgáltató: az információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújtó szolgáltató, amely

la) az igénybe vevő által biztosított információt távközlő hálózaton továbbítja, vagy a távközlő hálózathoz hozzáférést biztosít (egyszerű adatátvitel és hozzáférés-biztosítás);

lb) az igénybe vevő által biztosított információt távközlő hálózaton továbbítja, és az alapvetően a más igénybe vevők kezdeményezésére történő információtovábbítás hatékonyabbá tételét szolgálja (gyorsítótárolás);

lc) az igénybe vevő által biztosított információt tárolja (tárhelyszolgáltatás);

ld) információk megtalálását elősegítő segédeszközöket biztosít az igénybe vevő számára (keresőszolgáltatás).”

Az Ekertv. 14. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „e törvény alkalmazásában elektronikus hirdetés bármely információs társadalommal összefüggő szolgáltatás vagy – a beszédcélú telefonhívás kivételével – elektronikus hírközlés útján közölt:

a) a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló 2008. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Grt.) 3. §-ának d) pontja szerinti reklám, vagy

b) társadalmi cél megvalósításához kapcsolódó, reklámnak nem minősülő tájékoztatás.”

Az Ekertv. 14. § (2) bekezdése kimondja, hogy „elektronikus hirdetésnek minősül az olyan közlés is, amelynek célja kizárólag a Grt. 6. §-ának (1) bekezdésben előírt hozzájárulás kérése.”

Az Ekertv. 14. § (5) bekezdése értelmében „a Grt. 6. §-ában foglalt rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott elektronikus hirdetésre és a (2) bekezdés szerinti közlésekre.”

IV. Az ügyben tett megállapítások

A Hatóság a vizsgálati eljárása, valamint a jelen adatvédelmi hatósági eljárás keretében lefolytatott tényállás tisztázása során becsatolt dokumentumokból, nyilatkozatokból és a helyszíni ellenőrzés során tapasztaltakból az alábbiakat állapította meg:

A cégek között listaközvetítői szerződés és adatfeldolgozói megbízási szerződés van érvényben, az adatbázis-marketing szerződéseket az 1. számú Kft, a listaközvetítői szerződéseket a 2. számú Kft. köti, továbbá az ÁSZF szerint mindkét cég hozhat adatkezelési döntéseket.

1. Megfelelő előzetes tájékoztatás hiánya

A Hatóság álláspontja és állandó gyakorlata szerint¹ a hozzájárulás egyik legfontosabb fogalmi elemének tekinthető az, hogy a hozzájárulás megfelelő tájékoztatáson alapuljon. Az Infotv. 3. § 7. pontja szerint ugyanis hozzájárulás az érintett akaratának olyan önkéntes és határozott kinyilvánítása, amelynek megfelelő tájékoztatáson kell alapulnia. Ez a követelmény szerepel a Grt. 6. § (2) bekezdésében is, amelynek értelmében a hozzájárulás érvényességéhez szükséges az, hogy megfelelő tájékoztatás birtokában történjen a hozzájárulás kifejezése.

Ez összhangban van az Adatvédelmi Irányelv² 29. cikke szerint létrehozott Adatvédelmi Munkacsoport megállapításaival, a hozzájárulás fogalom-meghatározásáról szóló 15/2011. számú Véleményében (a továbbiakban: Vélemény) foglaltakkal: *„különös jelentőséggel bír a tájékoztatás módja (egyszerű, zsargon használata nélküli, érthető, figyelemfelkeltő szövegben) annak értékelésekor, hogy a hozzájárulás »tájékozott«-e. A tájékoztatás módját a tartalomhoz kell igazítani: a rendszeres/átlag felhasználó számára érthetőnek kell lennie.”*³

A Véleményben a Munkacsoport azt is kifejtette, hogy kiemelten fontos a tájékoztatás elérhetősége és láthatósága: *„az információt közvetlenül az egyénekhez kell eljuttatni. Az nem elég, ha az információ »elérhető« valahol. A tájékoztatásnak jól láthatónak (betűtípus és betűméret), feltűnőnek és minden részletre kiterjedőnek kell lennie.”*⁴

Az Adatvédelmi Munkacsoportnak a Véleményben megfogalmazott követelményei levezethetők az Infotv. rendelkezéseiből is. Így mindenekelőtt az előzetes tájékoztatásnak meg kell felelnie az Infotv. 20. §-ában szereplő követelményeknek. Továbbá a Hatóság álláspontja szerint, minél több szereplő (adatkezelő, adatfeldolgozó vagy adattovábbítás útján személyes adatokat átvevő más adatkezelők) vesz részt az adatkezelésben, annál nagyobb felelősség terheli őket az együttműködésük során, hogy a megfelelő tájékoztatás megvalósuljon.

Az adatkezeléssel összefüggő összes tényről tájékoztatni kell az érintetteket/regisztrálókat/regisztráltakat, többek között arról is, hogy kik és milyen adataikat ismerhetik meg, így amennyiben az adataikat rögzítő cég kiadja/továbbítja a regisztráltak adatait harmadik személynek, a továbbításra kerülő adatokat és a címzetteket is egyértelműen meg kell jelölni.

A Hatóság megállapította, hogy a vizsgált adatkezelés tekintetében nem teljesült a megfelelő tájékoztatás követelménye az alábbiak miatt:

1.1. A regisztrációhoz első lépésként csak egy e-mail címet kell megadni a honlapon. Ekkor a következő tartalmú tájékoztatás jelenik meg: *„el kell fogadnod, hogy a 2. számú Kft. direkt marketing üzeneteket juttasson el a megadott elérhetőségeidre. Az általad megadott személyes adatokat a 2. számú Kft. a személyes adatokra vonatkozó törvényi előírásokat szigorúan betartva kezeli. A .....teljes adatvédelmi szabályzatát itt olvashatod el.”* Azonban sem ebben a tájékoztatásban, sem az ÁSZF-ben nem adnak az e-mail cím megadásakor egyértelmű

¹ Például a NAIH-4815-5/2012/V., a NAIH-4838-2/2012/V., a NAIH-5650-4/2012/V., vagy a NAIH-364-2/2013/V. számú ügyek.

² A személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv.

³ Vélemény, 21. oldal.

⁴ Vélemény, 21. oldal.

tájékoztatást az érintetteknek arról, hogy a pontgyűjtés, illetve a kedvezmények igénybevételének feltételeként, a regisztrációjuk „teljessé” tételéhez konkrétan milyen személyes adataik megadása lesz később szükséges.

Ezt követően a megadott e-mail postafiókba érkezik egy üzenet, hogy hol lehet aktiválni a regisztrációt. Az aktiválás során jelszót kell megadni, majd ha az e-mail cím és a jelszó megadásával a felhasználó belép, akkor a rendszer felhív arra, hogy a felhasználó tegye teljessé a regisztrációját egy megadott kérdőív kitöltésével.

A kérdőív kitöltése során kötelező választ adni az érintett nevére, telefonszámára, lakcímére, születési adataira, nemére, legmagasabb iskolai végzettségére, gyermekei számára, nettó jövedelmére, családi állapotára, foglalkozására, státuszára vonatkozó kérdésekre. Ezen kívül a kérdőív rákérdez, hogy a regisztráló visel-e szemüveget, kontaktlencsét, valamint hogy fontosnak tartja-e nyugdíjas éveit anyagi biztonságát.

A kérdőív kitöltésekor, tehát a regisztráció teljessé tételekor már nem jelenik meg az adatkezeléssel összefüggő semmilyen tájékoztató. A regisztrációs adatlap kitöltésekor derül ki a regisztráló számára, hogy a teljes regisztrációhoz milyen adatok megadása szükséges.

Mivel a regisztráció egy meghatározott folyamat végigvitelét jelenti, ezért az adatkezelőnek biztosítani kell, hogy teljes adatfelvételi/rögzítési folyamat során bármikor elérhető legyen az adatkezelési tájékoztató, ellenkező esetben ezt a folyamatot a regisztrálónak meg kellene szakítania - majd újrakezdenie – a részvételi feltételek, az adatkezelésre vonatkozó információk elolvasásához. Ennek hiányában, vagyis ha nem biztosított a folyamatos tájékozódás lehetősége, és nem lehet a tájékoztató linkre bármikor rákattintani, akkor az adatkezelés jogsértő, és felmerül annak a lehetősége, hogy az adatkezelő szándéka az adatok „kicsalogatására” irányul.

1.2. Az ÁSZF felsorol néhány partnercéget, akiknek a regisztrált adatokat továbbítják, ugyanakkor a felsorolás nem zárt, mivel a dokumentum szerint: *„Tájékoztatjuk, hogy a kérdőívben szereplő válaszadatok a fentiekben felsorolt cégeken kívül más adatfeldolgozók részére is átadásra kerülhetnek. Az adatfeldolgozók az átvett adatokat a hatályos jogszabályok rendelkezései szerint kezelik.”* E körben az 1. számú Kft. helytelen tájékoztatást adott, ugyanis nem csupán egyéb adatfeldolgozók, hanem a felsoroltakon kívüli egyéb önálló adatkezelők részére történő továbbítást is végez. Ezt támasztják alá a Hatóságnak a vizsgálati és az adatvédelmi hatósági eljárás során megküldött szerződések is. A becsatolt 2012. évi adattovábbítási nyilvántartás-másolat tanúsága szerint a Kötelezett több olyan címzettnek is teljesített adatátadást, akik az ÁSZF-ben nem kerültek nevesítésre. Ilyen adattovábbításban részesült cég a ..... Kft., a ..... Kft., a ..... Zrt., az ..... Kft., az ..... Zrt., az ..... Kft. és a ..... Kft.

1.3. Az ÁSZF VI. pontja az alábbi fordulatot tartalmazza: *A tagok regisztrációjukkal elfogadják, hogy a ..... rendszer üzemeltetője a 2. számú Kft. és az 1. számú Kft., a résztvevők adatait marketing célokra felhasználja, és egyes adatokat a magyar jogszabályok betartásával, adatvédelmi és adatátadási szerződés megkötésével, egyes reklámkampányok időszakára szerződéses partnereinek átadhatja.* Ez a szövegrész félrevezető és megtévesztő, hiszen az érintettek előtt nem ismert az adatátadási szerződések tartalma, így nem lehetnek tisztában személyes adataik kezelésének körülményeivel, különösen azzal, hogy mely szerződéses partnerek, milyen személyes adatokhoz férnek hozzá, az egyes gazdasági társaságok a személyes adatokhoz adatkezelőként vagy adatfeldolgozóként férnek-e hozzá.

1.4. A telemarketing során nyújtott tájékoztatás több szempontból sem felel meg az Infotv. 20. §-ában foglaltaknak. A jelen határozat II.4. pontjának 9. bekezdésében idézett tájékoztatás a kapcsolatfelvétel kezdetén nem nyújt információt az érintetteknek a megkereső szervezet megnevezéséről. A szöveg nem utal az adatkezelés céljára. Nem ad egyértelmű tájékoztatást arról, hogy a call center melyik szervezet megbízásából végzi a marketing tevékenységet vagy a piackutatást, továbbá arról sem, hogy a megbízónak továbbít vagy sem személyes adatokat.

Mindezekre tekintettel, az 1. számú Kft., illetve a 2. számú Kft. által közzétett ÁSZF-ben szereplő és telemarketing során nyújtott tájékoztatás sérti az Infotv. 20. §-ában foglalt követelményeket.

1.5 Az adatkezelési cél meghatározása túl általános, a „marketing cél” megjelölés nem elég pontos.

A marketing tevékenység gyűjtő fogalma több különböző marketing módszert (például mobilmarketing, direkt marketing, adatbázis-marketing) foglal magába. A direktmarketing vagy mobilmarketing tevékenység folytatása során saját áru vagy szolgáltatás ajánlása történik a potenciális ügyfelek részére a marketing listát kezelő vállalkozás által, míg az adatbázis-marketing esetében a lista kezelője a potenciális ügyfelek adatait továbbítja másik adatkezelő részére. Ez utóbbi esetben újabb adatkezelő újabb adatkezelési céllal – mely lehet szintén valamilyen marketing cél – lép be a folyamatba.

Az ÁSZF II. pontja az alábbi hozzájáruló nyilatkozat fordulatot tartalmazza: *„Felhasználó a regisztrációjával egyértelműen és önkéntesen hozzájárul ahhoz, hogy adatait marketing célokra felhasználhatják. Amennyiben Ön a megadja címét, mobilszámát vagy e-mail címét, úgy hozzájárul ahhoz, hogy üzleti ajánlatokkal, piac-, és közvélemény kutatásokkal SMS-ben, postai levélben, telefonon, MMS-ben és e-mail-ben is megkereshető legyen.”* A cégek által készített adatbázisokkal, listákkal való kereskedelem, mint önálló adatkezelési cél nem szerepel a regisztráció során nyújtott tájékoztatásban. A „marketing cél” és a „megkereshető legyen” kifejezések nem adnak elegendő információt arról, hogy ki által lesz megkereshető az adott személy – csupán a regisztrációt kezelő cég vagy más vállalkozások által is, illetve elfedik azt a valós, fő tevékenységet, miszerint az adatokkal való kereskedelem valósul meg és ez az adatgyűjtés igazi célja.

3. Egyértelmű és kifejezett (határozott és félreérthetetlen) hozzájáruló nyilatkozat

Az Infotv. 3. § 7. pontjában és a Grt. 6. § (1)-(2) bekezdésében szereplő követelményeket – a megfelelő tájékoztatás hiányán túlmenően – más tekintetben sem teljesítették az adatkezelők. Az Infotv. és a Grt. rendelkezései alapján elektronikus hirdetés küldéséhez akkor van megfelelő jogalap, ha az érintettek a hirdetésküldéshez (azaz az adatkezeléshez) – a Grt. szerint – egyértelműen és kifejezetten, (az Infotv. szerint határozottan és félreérthetetlenül) hozzájárulnak.

Az Infotv. 5. § (1) bekezdése szerint a személyes adatok kezeléséhez törvényi jogalap hiányában az érintett hozzájárulása szükséges, ezért a cég az adatokat jogszerűen nem továbbíthatja bármilyen, adott esetben az ÁSZF-ben meg sem nevezett szerződéses partnere részére.

A hozzájárulás definícióját a III. pontban idézett módon az Infotv. és a Grt. is rögzíti, némileg eltérő szóhasználattal. Az Infotv. 3. § 7. pontja és a Grt. 6. § (1) – (2) bekezdése szerinti meghatározások alapján tehát a hozzájárulás akkor tekinthető megadottnak, ha az önkéntes elhatározáson, valamint megfelelő tájékoztatáson alapul, határozott/kifejezett, félreérthetetlen/egyértelmű, továbbá azt az érintett előzetesen adta meg.

Az egyértelműség/félreérthetlenség követelményének megfelelés kérdése kapcsán a Hatóság kiemeli az 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 29. cikke alapján elfogadott 15/2011. számú véleményeiben az e-mailben küldött direkt marketing anyagokkal kapcsolatban megfogalmazott azon álláspontját, miszerint: „*az ilyen mailek fogadására vonatkozó hallgatólagos hozzájárulás nem összeegyeztethető a 95/46/EK irányelv hozzájárulásra vonatkozó fogalom meghatározásával*”.

A leírtak alapján a regisztrációkor adott hozzájárulás csak azon cégeknek való adattovábbításokra terjed ki, akiknek való adattovábbításokról pontos tájékoztatás szerepel az ÁSZF-ben. A későbbi új partnereknek történő adattovábbítások esetén előzetesen külön-külön be kell szerezni a regisztráltak hozzájárulását - ez a vizsgált ügyben nem történt meg.

Mindezekre figyelemmel a cégeknek az ÁSZF-ben meg sem nevezett szerződéses partnere részére teljesített adattovábbítások jogszerűségéhez hiányzott az érintettek által megadott hozzájárulás több törvényi követelménye, így a megfelelő tájékoztatás, a kifejezettség/határozottság, valamint az egyértelműség/félreérthetlenség is, mindez sérti az Infotv. 5. § (1) bekezdését.

4. Adatkezelő-adatfeldolgozói minőség elválasztásának elégtelensége

4.1. A Grt. és az Infotv. hivatkozott kötelezettségei elsődlegesen az adatkezelőket terhelik: a jogalkotó csak kevés önálló – az adatkezelőtől függetlenül fennálló – kötelezettséget határozott meg az adatfeldolgozóval összefüggésben. Így például az Infotv. 7. § (2) bekezdése értelmében az adatfeldolgozó a saját tevékenységi körében az adatkezelő által megtett intézkedésektől függetlenül köteles teljesíteni az adatbiztonsági követelményeket.

Az adatkezelői és adatfeldolgozói minőség tisztázása azért lényeges, mert egyfelől az érintettek számára ennek alapján ismerhető meg az a körülmény, hogy mely jogi szervezet milyen minőségben és módon férhet hozzá a személyes adataikhoz, másfelől meghatározza egy adott adatkezelés vonatkozásában a felelősség körét és terjedelmét.

Ennek megfelelően a Hatóság mindenekelőtt szükségesnek tartja azoknak az általános támpontoknak a meghatározását, amelyek alapján az adatkezelői és az adatfeldolgozói minőség elhatárolható.

Az Infotv. 3. § 9. pontja alapján adatkezelők azok a jogi személyek, amelyek önállóan vagy másokkal együtt az adatok kezelésének célját meghatározzák, az adatkezelésre (beleértve a felhasznált eszközt) vonatkozó döntéseket meghozzák és végrehajtják, vagy az általa megbízott adatfeldolgozóval végrehajtatják.

Adatkezelő legfőbb ismervének tehát az *érdemi döntéshozatali jogkör* tekinthető. Az alábbiak tekinthetőek az adatkezelést érintő, főbb érdemi döntéseknek:

- az adatkezelés céljának meghatározása,
- az adatkezelés időtartamának meghatározása,
- az adatkezelés során alkalmazott eszközöknek kiválasztása,
- adatok megismerésére jogosult személyek körének meghatározása,
- az adatok továbbításáról való döntés,
- az adatbiztonsági intézkedések meghozatala,
- az érintettek tájékoztatására vonatkozó kötelezettség teljesítése,
- az adatfeldolgozó kiválasztása.

Emellett az adatkezelői minőség egyik meghatározó eleme az adatkezelési művelet végrehajtása vagy végrehajtatása.

Az Infotv. 3. § 17-18. pontja alapján adatfeldolgozó az a jogi személy, amely az adatkezelővel kötött szerződés alapján adatok feldolgozását végzi. Adatfeldolgozásnak pedig az adatkezelési műveletekhez kapcsolódó technikai feladatok elvégzése minősül.

A Hatóság álláspontja szerint az adatfeldolgozót elsődlegesen az alábbi ismérvek jellemzik:

1. *Adatkezelőtől elkülönült személy.* Az adatfeldolgozói státusz alapvető feltétele, hogy az adatkezelőtől különálló jogalany legyen.
2. *Technikai feladatok végzése.* A Hatóság állandó gyakorlata szerint a technikai feladatok a személyes adatok felhasználását (például levelek postázása érdekében az ügyfelek címadatának felhasználása) vagy tárolását (például tárhelyszolgáltatás az adatkezelő által kezelt adatok tekintetében) ölelik fel.
3. *Az adatkezelői utasítás végrehajtása.* Az adatfeldolgozónak kötelessége végrehajtani az adatkezelő utasításait. Az utasítások jogszerűségéért az adatkezelő felel.
4. *Érdemi döntési jogkör hiánya.* Az adatfeldolgozó adatkezelést érintő érdemi döntést nem hozhat. Amennyiben az adatfeldolgozónak a technikai feladat végrehajtását érintő döntése kihat az adatkezelés valamelyik lényeges körülményére, akkor e döntése vonatkozásában már nem adatfeldolgozónak, hanem adatkezelőnek kell tekintetni.

A Hatóság álláspontja szerint amennyiben egy adatkezelésben több szereplő is részt vesz, akkor a feleknek egymás között a pontos minőségüket tisztázniuk kell és ennek a rendszernek meg kell jelennie az érintett számára nyújtott adatkezelési tájékoztatóban is. Amennyiben nem egyértelmű az adatkezelői-adatfeldolgozói viszony, akkor – az ügy körülményeinek gondos mérlegelése alapján – mindegyik szereplő minősülhet adatkezelőnek, vagyis ilyenkor több adatkezelő vesz részt az adatok kezelésének folyamatában.

4.2. *Az ÁSZF VI. pontja értelmében: „A ..... szolgáltatás/rendszer, melyet a 2. számú Kft. működtet, reklámokat/ajánlatokat email, SMS, MMS, telefonhívás formájában továbbít tagjai részére regisztráció után.”*

„A 2. számú Kft. és az 1. számú. fenntartja a jogot a szolgáltatáshoz való hozzáférés megszüntetéséhez, regisztráció törléséhez.” „A szolgáltatásra történő regisztráció feltétele, hogy a felhasználó a ..... ÁSZF feltételeit elfogadja, valamint kifejezetten hozzájárul ahhoz, hogy az 1. számú Kft. a szolgáltatáshoz szorosan kapcsolódó Felhasználási Feltételeknek megfelelően kezelje adatait.”

„A 2. számú Kft. kijelenti, hogy a felhasználóra vonatkozó valamennyi adatot és tény, minden információt bizalmasan kezel és azokat kizárólag a Felhasználási Feltételekben megadott célra használja fel. Az 1. számú Kft. fenntartja a jogot, hogy időről időre módosíthatja, kiegészítheti, illetve megváltoztathatja a ..... szolgáltatás részvételi és használati feltétele”.

A fent leírtakra tekintettel az ÁSZF ellentmondásos információkat tartalmaz az adatkezelő, illetve az adatfeldolgozó személyét illetően.

4.3. Az adatkezelésben részt vevő jogi személyek szerepe, egymáshoz való viszonya nem egyértelmű, annak ellenére, hogy mindkét Kötelezett az eljárás elején a 2. számú Kft-t adatfeldolgozónak minősítette és tevékenységét adatfeldolgozásnak tekintette. Az eljárás során

azonban tisztázódott, hogy a 2. számú Kft. adatkezeléssel kapcsolatos döntéseket is hozhat, mivel a 2.számú Kft. adatkezelési tevékenységét az adatvédelmi hatósági nyilvántartásba bejelentették.

4.4. Az 1. számú Kft. által a .....Kft.-vel 2008. szeptember 2-án határozatlan időre kötött szerződés tartalma nem egyezik az elnevezésével, mert a .....Kft. a saját céljára végzett „adatfeldolgozási” tevékenységet. A marketing kampánya lebonyolítása során adatkezelőnek minősült, mivel adatkezelésre vonatkozó döntéseket hozhatott meg. Így dönthetett arról, hogy a vásárolt adatbázist, milyen kritériumok szerint állítsák össze, az így összeállított adatbázist milyen célból, azaz a saját telemarketing kampányához használja fel. Az 1. számú Kft. az eljárás során tett nyilatkozatában ugyan a ..... Kft-t adatfeldolgozónak minősítette, de a részére történt három adattovábbítást szerepeltette a 2012. évi adattovábbítási nyilvántartásában.

Az adatátadásban részesült céget az ÁSZF is nevesíti, miszerint „a .....Kft-t az átvett adatokat a hatályos jogszabályok szerint kezeli”.

A tárgyi adatvédelmi hatósági eljárást megelőző vizsgálati eljárás azzal a megállapítással zárult, hogy a több ízben adattovábbításban részesített .....Kft. sem adatfeldolgozási tevékenységet végzett, hanem adatkezelőt. Ezt a tényt a vizsgálati eljárás során folyt levélváltások során a .....Kft. sem vitatta.

A 2012. július 30-án határozatlan időre kötött megbízási és adatfeldolgozási szerződés elnevezése is megtévesztő, mert a saját kampányához vásárolt adatok tekintetében az adatkezelői döntéseket az .....Kft. hozta, a call centert üzemeltető .....Zrt. adatfeldolgozóként ezen adatkezelő megbízásából járt el, a tiltakozók listáját is neki adta át. A szerződéskötést követően az..... Kft.-nek az 1. számú Kft. a 2012. évi adattovábbítási nyilvántartás szerint három alkalommal teljesített adattovábbítást.

Tehát a nevezett cégek nem az 1. számú Kft. vagy mások, reklámajánlatainak közvetítése, küldése érdekében végeztek adatfeldolgozói feladatokat, hanem saját marketing céljaikra használták fel a kapott adatokat.

A fentiek alapján megállapítható, hogy az 1. számú Kft. adatfeldolgozási szerződésekkel leplezett adatkereskedelmi tevékenysége az Infotv. 4. §-ában rögzített tisztességes és törvényes adatkezelés elvébe, továbbá az Infotv. 10. §-ába ütközik. A szerződéses partnerek nem az Infotv. szerinti adatfeldolgozói tevék

5. Az adatfeldolgozónak a feldolgozandó személyes adatokhoz fűződő érdekeltsége

Az Infotv. 10. § (4) bekezdése kimondja, a *”feldolgozással nem bízható meg olyan szervezet, amely a feldolgozandó személyes adatokat felhasználó üzleti tevékenységben érdekelt”*. Az ÁSZF-ben adatfeldolgozóként nevesített és a becsatolt 2011.06.01-én kelt Adatfeldolgozási szerződésben adatfeldolgozói tevékenységgel megbízott 2. számú Kft. a feldolgozandó személyes adatokat felhasználó üzleti tevékenységben érdekelt és a saját céljára is végez adatfeldolgozási tevékenységet.

A két cég között érvényben lévő listaközvetítői szerződés alapján a regisztráltak adatairól a 2. számú Kft., a hozzá beérkező megrendelői ajánlatok alapján adatszolgáltatást teljesít. Az adattovábbításban az adatfeldolgozónak az adatkezelő az alvállalkozója. A 2. számú Kft-nek 2012-ben két alkalommal is nagy mennyiségű adattovábbítást teljesített a 2. számú Kft. Az adattovábbítás mindkét cég 2012. évi adattovábbítási nyilvántartásában szerepel.

Mindezekre tekintettel a két cég által kötött adatfeldolgozási megbízási szerződés és a listaközvetítői szerződés, illetve a cégeknek a szerződéseken alapuló tevékenysége sérti az Infotv. 10. § (4) bekezdésében előírtakat. A 2. számú Kft. részt vett az adatbiztonsági intézkedések meghozatalában, az érintettek tájékoztatására vonatkozó kötelezettség teljesítésében, adatok továbbításáról döntött, így valójában adatkezelő. Tehát a vizsgált ügyben mind a 2. számú Kft., mint az 1. számú Kft. adatkezelőnek minősül.

6. Az adatvédelmi hatósági nyilvántartást érintő változás bejelentésének hiánya

Az Infotv. 66. § -ban foglaltaknak nem felel meg, hogy az adatkezelők az adatfeldolgozók és az adattovábbításban részesülők teljes köre nem került bejelentésre az adatvédelmi nyilvántartásba.

A helyszíni ellenőrzést követően mindkét cég úgy nyilatkozott, hogy a www.....hu weblappal összefüggő adatkezelés tekintetében a 2. számú Kft-t, mint adatkezelőt bejelentették, azonban az adatfeldolgozók és az adattovábbításban részesülők teljes körét érintő változás bejelentésről egyikük sem tett említést.

A 2. számú Kft. adatkezelési tevékenységét érintő bejelentés az adatvédelmi hatósági eljárásban hozott jelen határozat meghozataláig nem érkezett meg a Hatósághoz.

7. A cégek adatkezelése a marketing területen bizonyos esetekben tapasztalható gyakorlatnál azzal a kedvezőbb megítélés alá eső eltéréssel valósult meg, hogy az adattovábbításban részesült partnereik csak egyszer használhatják fel a kapott adatokat és a felhasználásukat követően az adatok megsemmisítését dokumentálniuk kell az adatforrásuk felé.

Megállapítható volt továbbá, hogy a vizsgált cégek eleget tesznek a törlési kérelmeknek, mivel a leiratkozni kívánóknak nem küldenek újabb ajánlatokat, az adatokat törlik az adatbázisukból és „Robinson-listára” teszik.

Mindezek nem mentesítik a cégeket jogszabályba ütköző tevékenységeik jogkövetkezményei alól, de alkalmasak arra, hogy a Hatóság enyhítő körülményként értékelje ezeket.

V. Döntés és eljárási szabályok

Fentiekre tekintettel a Hatóság az Infotv. 4. § (1) bekezdésének, 5. § (1) bekezdésének; 10. § -ának; 20. § (1)-(2) bekezdésének és 66. § (1)-(4) bekezdésének megsértése miatt a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, jelen határozatban a cégeket adatvédelmi bírság megfizetésére kötelezte és felszólította az adatkezelési tájékoztatók, az adatkezelési és az adatfeldolgozói gyakorlat Infotv. rendelkezéseinek megfelelő átalakítására, a regisztráltak adatainak kezeléséhez szükséges hozzájáruló nyilatkozatok utólagos beszerzésére, utólagos hozzájárulás hiánya esetén a jogellenesen kezelt adatok törlésére.

Az eljárás alá vont cégeknek a jogsértésekben betöltött szerepe és közrehatásának mértéke - figyelembe véve az együttes tevékenységüket - csak kismértékben tért el egymástól, tekintetbe véve a két cég közötti szoros gazdasági kapcsolatot. A cégnyilvántartás szerint az 1. számú Kft. gazdasági súlya nagyobb.

A Hatóság a bírság kiszabása során figyelembe vette az eset összes körülményét.

A bírság mértékét növelő körülmény:

- mindkét cég részéről a jogsértő általános adatkezelési gyakorlat fennállásának hosszú időtartama,
- mindkét cég több adatkezelési szabályt is megsértett,
- a cégek jogellenes tevékenységével érintettek széles köre, mivel a regisztráció kb. 240 ezer személyt érint,
- mindkét cég részéről az adatfeldolgozást és az adatkezelést érintő változások adatvédelmi nyilvántartás felé történő bejelentésének hiánya,
- az 1. számú Kft. részéről a 2012. évi adattovábbítási nyilvántartásának pontatlanságai,
- az adatfeldolgozási szerződésekkel kapcsolatos jogellenesség nem egyedi esetben történt, hanem az 1. számú Kft. általános szerződéskötési gyakorlatában.

A bírság mértékét enyhítő körülmény az 1. számú Kft. részéről az, hogy a regisztráltak részére a személyes adataik törlése iránti igényük érvényesülését biztosította.

Jelen határozat a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 71. § (1) bekezdésén és a 72. § (1) bekezdésén alapul, a fellebbezést a Ket. 100. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki. E határozat a Ket. 73/A. § (3) bekezdése alapján a közlés napján jogerőre emelkedik.

Az adatvédelmi hatósági eljárásnak az Infotv. 60. § (5) bekezdésében megszabott, egy alkalommal meghosszabbított ügyintézési határideje nem került túllépésre, figyelembe véve, hogy a tényállás tisztázásához szükséges adatok beszerzésére irányult felhívásoktól azok teljesítéséig terjedő idő az eljárási határidő teltét megszakította.

A határozat bírósági felülvizsgálatának lehetőségét a Ket. 100.§ (2) bekezdése biztosítja, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság illetékességét a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: Pp.) 326.§ (7) bekezdése alapján állapítottam meg.

A keresetlevél benyújtásának helyét és idejét a Pp. 330. § (2) és (3) bekezdése határozza meg. A tárgyalás tartása iránti kérelem lehetőségéről szóló tájékoztatás a Pp. 338. § (1) és (2) bekezdésén alapul.

Az Infotv. 61. § (1) bekezdésének f) pontja értelmében a Hatóság az Infotv. 61. § (3) bekezdése szerinti, százezer forinttól tízmillió forintig terjedő bírság kiszabására jogosult jogellenes adatkezelés megállapítása esetén. A bírság összegét a Hatóság jogszabályon alapuló mérlegelési jogkörében eljárva az Infotv. 61. § (4) bekezdése alapján határozta meg.

A bírságot a megfelelő számlaszámra megfizetni a pénzforgalom lebonyolításáról szóló 18/2009. (VIII.6.) MNB rendelet (a továbbiakban: MNB rendelet) 25. § a) pontjának aa) alpontjában (átutalás), b) pontjának bb) alpontjában (készpénzbefizetés fizetési számlára), c) pontjának ca) alpontjában (készpénzáttutalás) felsorolt fizetési módok formájában lehet.

A kötelezettség teljesítése során irányadó az NMB rendelet VI. fejezete, azzal a kitételrel, hogy a Hatóság épületében nincs lehetőség a bírságösszeg befizetésére.

A késedelmi pótlék mértékéről szóló tájékoztatásom az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 165. § (2) bekezdésében foglaltakon alapul. Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 42. § (3) bekezdése szerint a jogerősen kiszabott és meg nem fizetett bírság, valamint a meg nem fizetett bírság miatt jogerősen kiszabott és meg nem fizetett késedelmi pótlék köztartozásnak minősül, és adók módjára kell behajtani.

A Ket. 74. §-a alapján a Kötelezett a teljesítési határidő lejárta előtt benyújtott kérelmében annak igazolásával kérheti a Hatóságtól a pénzfizetési kötelezettség teljesítésére halasztás vagy a részletekben történő teljesítés (a továbbiakban együtt: fizetési kedvezmény) engedélyezését, hogy rajta kívül álló ok lehetetlenné teszi a határidőre való teljesítést, vagy az számára aránytalan nehézséget jelentene.

A határidő lejárta után az ügyfél - feltéve, hogy a végrehajtást még nem indították meg - az igazolási kérelem egyidejű benyújtásával kérhet fizetési kedvezményt. Ha a Hatóság elutasítja az igazolási kérelmet és a fizetési kedvezmény iránti kérelmet, egyidejűleg dönt a végrehajtás megindításáról is.

A fizetési kedvezmény iránti eljárásért az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 29. § (1) bekezdése értelmében 3000 forint illetéket kell fizetni. Az Itv. 73. § (1) bekezdésének megfelelően a közigazgatási hatósági eljárási illetéket az eljárás megindításakor illetékbélyeggel az eljárást kezdeményező iraton, azaz a kérelemre felragasztva kell megfizetni

Az illeték mértékéről és az illetékfeljegyzési jogról való tájékoztatás az Itv. 43. §-ának (3) bekezdésén, valamint az 59. § (1) bekezdésén és a 62. § (1) bekezdésének h) pontján alapul.

A Hatóság feladat- és hatáskörét, valamint illetékességi területét az Infotv. szabályozza.

Budapest, 2013. június 26.

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár